

Uzbunjivači na korupciju nezaštićeni

RAZGOVOR

Beograd - Ljudi koji razotkriju kriminal i korupciju u svojoj sredini nedopustivo često budu izloženi „revanšu“ i ostaju praktično nezaštićeni. Lično sam nastojao, a u nekim slučajevima i uspevao da pomognem, ali definitivno, to je pitanje koje treba rešavati sistematski, zakonom. Na problem zaštite uzbunjivača moramo da gledamo onako kako to čine zemlje koje su mnogo uspešnije u borbi protiv korupcije. Obaveza da popravimo njihov položaj, da ih zaštitimo od nazašluženih, neprijatnih posledica nije samo zahtev pravde i pravičnosti, već postoje i mnogo opipljiviji razlozi za to, priča za Danas Rodoljub Šabić, poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti.

On ističe da počinje izradu modela zakona o zaštiti uzbunjivača, koji će nakon stručne javnosti biti ponuđen i vladi i skupštini na usvajanje.

● Kada će početi izrada modela zakona o zaštiti uzbunjivača na korupciju?

- Koliko pre dva dana postigao sam sporazum o podršci koju će ambasade Velike Britanije i Holandije pružiti poverniku za informacije, a radi izrade modela zakona o zaštiti uzbunjivača. Podrška je značajna i omogućiće realizaciju velikog

tu uzbunjivača predviđati novi zakon?

- Konkretan odgovor na vaše pitanje daće ekspertska radna grupa koju ću tek okupiti. Odgovor će biti sadržan u modelu zakona koji ta grupa, sačinjena od stručnjaka za različite oblasti prava, treba da napravi. Zakon će morati da sadrži zaštitne me-

svojevremeni amandman zaštitnika građana, podnet na inicijativu poverenika, na Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, amandman koji je bio do sada najozbiljniji pokušaj u tom pravcu, u postupku usvajanja je, poslaničkim intervencijama, praktično obesmišljen. Ipak se nadam da bi

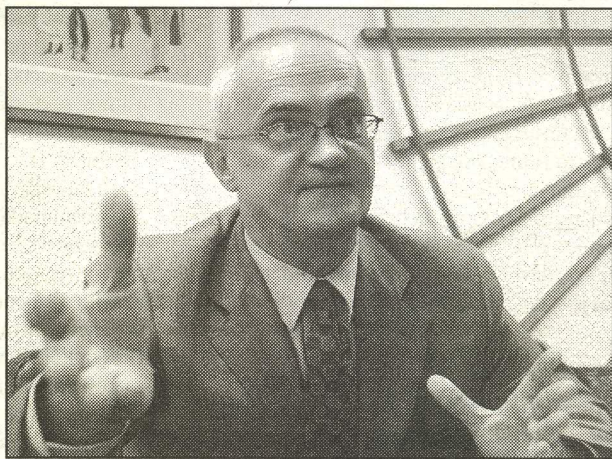

foto: Stanislav Miljković

Bez mnogo volje da se usvoje rešenja koja bi zaštitila uzbunjivače: Šabić

hanizme koji se odnose na više pravnih oblasti. Uzbunjivači se susreću sa problemima razne prirode - od krivičnog, prekršajnog ili disciplinskog progona preko „prestanka potrebe za radom“ ili razmeštaja na lošije radno mesto, do mobinga. Neće biti lako, ali bi zakon trebalo da sadrži rešenja koja mogu da preduprede ako ne sve, ono bar veći deo tih problema.

ovaj put moglo biti drugačije. Podsetiću da je pre dve godine i Parlamentarna skupština Saveta Evrope usvojila Rezoluciju o zaštiti uzbunjivača, kojom je pozvala sve države članice da preispitaju svoje odgovarajuće propise i obezbede adekvatan status i zaštitu ljudima koji su radi zaštite javnog interesa i suprotstavljanja kriminalu, korupciji, kršenju ljudskih prava i sličnim aktivnostima, došli u sukob sa formalnim ili neformalnim pravilima o „tajnama“ i zbog toga snose sasvim nezasluzene, neprijatne konsekvence. A mi u Srbiji i bez Rezolucije imamo više nego dovoljno razloga za to.

S jedne strane, izostaju neophodni rezultati u borbi protiv korupcije, s druge strane praksa pokazuje da uzbunjivači, gotovo po pravilu, prolaze veoma loše. Zbog toga se nadam da će Vlada i skupština ispoljiti drugačiji odnos prema ovom važnom pitanju. Dakle, po planu, projekat traje oko godinu dana. Dogodine u ovo vreme će, siguran sam, postojati kvalitetan model zakona. A, nakon toga, ako bude dobre volje, pitanje usvajanja i početka primene moglo bi biti pitanje dana.

M. D. Milikić

Ne propustiti priliku

- U zemljama koje se na pravi način odnose prema uzbunjivačima na korupciju, njihov doprinos borbi protiv iste je izuzetno značajan. Još pre nekoliko godina svetski čuvena revizorska kuća „Price Water House“ objavila je rezultate istraživanja sprovedenog u 40 zemalja sveta, u preko 5.000 institucija, koji su ukazivali na to da je u čak 43 odsto slučajeva razotkrivanje korupcije nešto delo uzbunjivača. Danas mnogi tvrde da je taj procenat i veći. Zbog svega što sam rekao mislim da bi zaista bilo veoma dobro da ovu priliku za pripremu i usvajanje jednog dobrog zakona ne propustimo, ističe Rodoljub Šabić.

projekta koji podrazumeva angažovanje domaćih i stranih stručnjaka, ozbiljnu analizu međunarodnih i uporedno-pravnih rešenja, organizaciju međunarodnog ekspertskog skupa i kao finalni rezultat - kvalitetan model zakona o zaštiti uzbunjivača koji će biti ponuđen Vladi i skupštini na usvajanje.

● Koje će mehanizme za zašti-

ti kada očekujete da će zakon stupiti na snagu?

- To ne zavisi od poverenika. Poverenikova briga će biti izrada kvalitetnog modela zakona. Da li će vlada i skupština da stanu iza njega i da li će da ga usvoje, to ćemo tek videti. U dosadašnjoj praksi nije bilo mnogo volje da se usvoje rešenja koja bi omogućila zaštitu uzbunjivača. Jedan